

О.В. Чумак, канд. екон. наук, доц. (МАУП, Київ)

М.О. Мельничук (ХТЕІ КНТЕУ, Харків)

СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНА ПОЛІТИКА ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА В КОНТЕКСТІ ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Посилення суспільної значимості соціальної функції торговельних підприємств реалізується сьогодні в рамках соціально-відповідальної поведінки при досягненні ідеї концепції сталого розвитку. В Україні існує незначна кількість торговельних підприємств (переважно рітейли), які систематично звітують про соціальний капітал й обчислюють ефективність його використання у соціально-економічній системі бізнесу. Разом з тим, організація обліку елементів соціального капіталу є одним із головних чинників, які визначають рівень капіталізації торговельного підприємства, що функціонує в умовах соціально-орієнтованого ринку.

Поєднати розвиток соціальної та екологічної діяльності підприємства через призму досягнення сталого розвитку з огляду на цілісність діяльності підприємства має саме соціально відповідальна політика. Під час розробки політики окреслюються групи стейкхолдерів відповідно напрямам політики, сферам, які вона охоплює та інтересам, яким відповідає. Грунтуючись на передбачених у політиці соціальних заходах, з'являється можливість визначати відповідно об'єкти обліку в обліковій політиці та на основі цього, формувати показники нефінансових звітів. На завершення циклу реалізації політики підприємство отримує аналітичне підґрунтя для аналізу соціальної стратегії, оцінки нефінансових ризиків, визначення рівня впливу на суспільство й забезпечення сталого розвитку. Змістове наповнення політики має визначати вичерпний перелік умов і критеріїв визнання господарських операцій та об'єктів бухгалтерського обліку, які є складовими соціальної відповідальності та поступаються їй принципам.

Для забезпечення вищевикладеного, здійснено узгодження відповідності складових рекомендованої архітектоніки соціально відповідальної політики якісним проявам таких складових в обліковій системі (управлінський і фінансовий облік) торговельного підприємства (табл. 1).

Таблиця 1 – Відповідність складових соціально відповідальної політики їх якісним проявам в обліковій системі торговельного підприємства

Складові соціально відповідальної політики	Прояви складових соціально відповідальної політики
<i>Персонал.</i> Трудові стосунки. Соціальне забезпечення. Навчання. Соціальна інфраструктура. Пільги. Гарантії. Корпоративна культура. Гендерність.	Людський капітал. Корпоративна етика. Інтелектуальний капітал. Соціальні витрати. Сталість. Законодавство. Репутація. Неформальні групи. Цінності.
<i>Суспільство.</i> Благодійна діяльність. Суспільно-значимі проекти. Соціальна інфраструктура. Комунікації з органами влади, громадою, ЗМІ.	Сталість. Репутація. Інформаційний капітал. Довіра. Прозорість. Конфлікт інтересів. Цінності.
<i>Контрагенти.</i>	Репутація. Інформаційний капітал. Законодавство. Довіра. Конкурентна політика.
<i>Споживачі (покупці).</i> Асортиментна політика. Програми лояльності. Стандартизація і забезпечення якості. Гарантії.	Репутація. Мережевий капітал. Рекламна етика. Довіра. Прозорість. Цінності. Безпека.
<i>Енергоефективність та енергозбереження.</i> <i>Відходи та сміття. Соціальні проекти.</i>	Сталість. Витрати на екологію. Оптимізація споживання ресурсів. Ефективність.
<i>Безпека і охорона праці.</i>	Екологічні витрати і зобов'язання. Контроль.
<i>Вплив на клімат.</i>	Сталість. Репутація. Співпраця. Контроль.

За сучасних умов торговельні підприємства здійснюють діяльність, яка має вектор розвитку через призму соціальної відповідальності, котра охоплює соціальну та екологічну сферу. Для отримання ефекту від її впровадження, доцільно розробляти соціально відповідальну політику, метою якої вбачаємо досягнення реалізації стратегії розвитку в частині виконання завдань соціального та екологічного характеру. Запропонована архітектура соціально відповідальної політики сприятиме забезпеченню збільшення капіталізації та підвищенню репутації на ринку. Тому важливим аспектом є вивчення розуміння змісту об'єктів, якими доцільно управляти при реалізації політики, – складових соціального капіталу.